چالش

ورود پهپادی ترکیه به بحران لیبی

منازعه میان نیروهای مورد حمایت عربستان - مصر - امارات از یک طرف با دولت قانونی با پشتیبانی کاملاً آشکار ترکیه و پشت پرده قطر هر روز ابعاد وسیع‌تری به خود می‌گیرد. نیروهای شرق لیبی به رهبری ژنرال خلیفه حفتر در بیانیه‌ای از اعزام گردانی جدید برای مشارکت در مرحله دوم حمله به طرابلس پایتخت این کشور خبر دادند تا سعودی‌ها و اماراتی‌ها نشان داده باشند که عزم‌شان برای پاکسازی لیبی از گرایش‌های اخوانی جزم است. در طرف دیگر ترکیه با حمایت همه‌جانبه نظامی از جمله ارسال پهپادهای جدید برای دولت وفاق ملی لیبی امیدوار به جلوگیری از سقوط طرابلس در برابر نیروهای حفتر است.

نیروهای شرق لیبی موسوم به «ارتش ملی لیبی» در بیانیه‌ای اعلام کردند که بنا به دستور ژنرال خلیفه حفتر گردان جدیدی با تمامی تجهیزات برای شرکت در عملیات‌های رزمی، عازم طرابلس شد. شبکه سعودی العربیه با اعلام این خبر گزارش کرد که نیروهای جدید در نبردهای بنغازی و درنه شرکت داشته و از تجربیات رزمی بالایی برخوردارند. حفتر، ژنرال بازنشسته ارتش لیبی، فرمانده نیروهای شرق لیبی، از حمایت عربستان، امارات و مصر برخوردار است و از حدود سه ماه پیش عملیاتی نظامی برای تصرف پایتخت که تحت کنترل «دولت وفاق ملی» به ریاست «فائز السراج» است، آغاز کرده و هنوز موفق نشده، پایتخت را اشغال کند.

نیروهای حفتر به دنبال شکست سخت در شهر استراتژیک غریان، ورودی جنوبی پایتخت، که اخیراً توسط نیروهای دولت وفاق ملی بازآزاد شد، برای آغاز حملات گسترده به طرابلس آماده می‌شوند.

از سوی دیگر پس از دیدار جمعه شب فائز السراج، رئیس دولت وفاق ملی لیبی در کاخ «دلما باغچه» استانبول با «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور این کشور و تأکید مجدد اردوغان در این دیدار بر حمایت از دولت وفاق ملی پایگاه اطلاعاتی «افریکن انتلیجنس» گزارش داد که دولت ترکیه به منظور حمایت از دولت وفاق ملی لیبی، قصد دارد هشت هواپیمای بدون سرنشین (پهپاد) از نوع «بایراک‌دار تی.بی ۲» به این دولت تحویل دهد. بر اساس این گزارش، ارسال این پهپادها به دولت وفاق ملی لیبی به ریاست فائز السراج در حالی است که شورای امنیت از سال ۲۰۱۱ صادرات اسلحه به لیبی را ممنوع کرده است.

این وبگاه نوشت که بعد از آنکه نیروهای شرق لیبی موسوم به «ارتش ملی لیبی» به فرماندهی ژنرال خلیفه حفتر سه فروند از این پهپادها را ساقط کردند، به این پهپادها نیاز شدیدی دارد. در همین ارتباط «احمد المسماری» سخنگوی رسمی نیروهای حفتر بار دیگر ترکیه را به دخالت در لیبی متهم کرد و گفت که ترکیه در میادین نبرد طرابلس حضور دارد و از گروه‌های مسلح حمایت می‌کند.

پرونده

تلاش سازماندهی‌شده تل‌آویو برای محو اسناد کشتارهای «یوم‌النکبه»

یک روزنامه صهیونیستی اذعان کرد که اسرائیل در اقدامی سازماندهی شده تلاش می‌کند اسناد جنایات مربوط به سال اشغال فلسطین و پس از آن را محو کند.

روزنامه «هاآرتص» روز شنبه در ضمیمه هفتگی خود اعلام کرد: «بخش بایگانی سرّی وزارت جنگ اسرائیل به محو کردن اسناد مربوط به جنایات انجام شده علیه فلسطینی‌ها در سال ۱۹۴۸ (سال اشغال فلسطین) و پس از آن ادامه می‌دهد». بر اساس این گزارش، اسناد یاد شده مربوط به کشتارهای جمعی، هتک حرمت زنان، تخریب روستاهای فلسطینی و نابودی آنهاست که دستورات این اقدامات توسط مقامات عالی‌رتبه اسرائیل به‌ویژه «داوید بن گورین» اولین نخست‌وزیر اسرائیل صادر شده است. در همین راستا «تمار نوویک»، مورخ صهیونیستی اعلام کرد که در حال بررسی سندی در آن زمان بوده اما هیچ اسمی از عوامل پشت پرده آن در سند نبوده است؛ بخشی از برگه‌های آن کنده شده و موضوع مبهم شده است. وی افزود: «در این سند آمده بود، ۲۵ مرد (فلسطینی) را آوردند و در حالی که آنها را با بند به یکدیگر بسته بودند در حفره‌ای انداختند و به سمت آنها تیراندازی کردند؛ ۱۰ نفر از آنها همچنان با مرگ می‌جنگیدند، سپس زنان آمدند و التماس کردند، آنها ابتدا با شش جسد و سپس با ۶۱ جسد روبه‌رو شدند؛ سه مورد هتک حرمت دیده شد که یکی از آنها دختری ۱۴ ساله بود، به سمت او تیراندازی کردند. از طرف دیگر انگشت‌های یکی از قربانیان را با چاقو بریدند تا انگشتر او را بردارند». در ادامه این گزارش آمده است: «از آغاز دهه گذشته تیم‌های وزارت جنگ در آرشیوهای سرتاسر اسرائیل جست‌وجو و اسناد تاریخی را جدا کردند. تیم‌های مذکور اسناد مربوط به برنامه هسته‌ای و روابط خارجی اسرائیل را به مکان‌های ویژه انتقال دادند اما موضوع در این حد متوقف نشد و برای مخفی کردن ادله مربوط به «یوم‌النکبه» (فاجعه اشغال فلسطین)، در اقدامی سازماندهی شده این اسناد به مکان‌هایی خاص منتقل شد». هاآرتص ادامه داد، کارمندان «مالماب» سری‌ترین بخش وزارت جنگ اسرائیل، گواهی ژنرال‌های ارتش درباره کشتار غیرنظامیان، تخریب روستاها و اخراج بدوی‌ها را مخفی کرده‌اند. یحئیل حوریف، رئیس بخش مالماب که دو دهه این سمت را بر عهده داشته و تا سال ۲۰۰۷ کار می‌کرده به روزنامه هاآرتص گفت، این عملیات همچنان ادامه دارد و به نظر وی مخفی کردن اسناد مذکور منطقی است. وی هدف از این اقدام را از بین بردن مقبولیت پژوهش‌های مربوط به تاریخ مشکلات آوارگان اعلام کرد.

واکنش

ترامپ: باران بود در سخنرانی اشتباه کردم!

رئیس‌جمهور امریکا آب و هوای بد و بارانی و خرابی دستگاه پخش سخنرانی را عامل اصلی بخشی از گاف‌هایی دانست که در طول سخنرانی روز استقلال به وجود آمد!

به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه خبری یاهونیوز، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در بخش جنوبی کاخ سفید به خبرنگاران گفت: ما در روز برگزاری مراسم استقلال امریکا، باران زیادی را شاهد بودیم. من زیر باران ایستاده بودم. دستگاه پخش سخنرانی - اتوکیو - از کار افتاد و نمی‌شد از آن استفاده کرد و بعد همه چیز به هم خورد و از کار افتاد. ترامپ در جریان این سخنرانی ایجاد ارتش از سوی کنگره قاره‌ای را در سال ۱۷۷۵ یادآور شد و گفت: ارتش قاره‌ای با زمستان سخت و طاقت‌فرسای دره فورج روبه‌رو شد اما توانست به پیروزی دست یابد. ارتش ما توانست اوضاع را درست کند، به آسمان دست یابد و استحکامات را تصرف کند و فرودگاه‌ها را به تصرف خود درآورد. ارتش ما هر کاری را که باید انجام می‌داد، انجام داد. ترامپ در این سخنرانی به فرودگاه‌هایی اشاره کرد که اصلاً در آن زمان وجود نداشتند. در زمان جنگ استقلال امریکا به سال ۱۷۷۵ اصلاً هواپیما وجود نداشت! برادران رایت در سال ۱۹۰۳ برای نخستین بار هواپیما را اختراع کردند. ترامپ گفت خرابی دستگاه پخش سخنرانی باعث بروز چنین اشتباهی شده است! و ادامه داد: درست وسط جمله بودم که دستگاه خراب شد. احساس خوبی نبود. زمانی که مقابل میلیون‌ها میلیون تن ایستاده‌اید و اوضاع خراب می‌شود، چه احساسی دارید؟! فکر می‌کنم باران این دستگاه را خراب کرد. با این حال، سخنرانی بسیار خوب بود! وی ادامه داد: من توانستم بدون دستگاه، سخنرانی را ادامه دهم. کار سختی بود.

فایل صوتی همکاری فرمانده عراقی با امریکا منتشر شد

راپورت مقرهای حشدالشعبی به سیا

گزارش یک

گردان‌های حزب‌الله عراق یک فایل صوتی منتشر کرده که نشان می‌دهد یکی از فرماندهان ارتش عراق بارها با یکی از عناصر سازمان جاسوسی «سیا» تماس داشته و به صورت مستمر، مختصات مواضع نیروهای حشدالشعبی را در اختیار امریکایی‌ها قرار می‌داده است. این افشاگری چند روز پس از دستور نخست‌وزیر عراق برای ادغام نیروهای بسیج مردمی در ساختار نیروهای مسلح این کشور انجام شده است.

به گزارش «جوان»، امریکا پس از آنکه نتوانست از مسیر دیپلماتیک، دولت عراق را به انحلال بسیج مردمی عراق موسوم به «حشدالشعبی» متقاعد کند، به ابزارهای دیگری روی آورده است تا با نفوذ در بدنه ارتش عراق، حشدالشعبی را تضعیف کند. به گزارش روزنامه الاخبار لبنان، گردان‌های حزب‌الله عراق جمعه شب فایل‌های صوتی را منتشر کرد که نشان می‌دهد محمود الفلاحی، فرمانده عملیات الانبار در ارتش عراق با سازمان اطلاعات مرکزی امریکا «سیا» در تماس بوده است. حزب‌الله عراق اعلام کرده است که این افسر عراقی مختصات مواضع حشدالشعبی را در اختیار سرویس‌های اطلاعاتی امریکا قرار می‌داده است تا حملاتی علیه این مواضع، ترتیب داده شود. به گفته حزب‌الله، این فایل، «توطئه وی علیه امنیت و سلامت نیروهای ارتش عراق، نیروهای امنیتی و حشدالشعبی و گروه‌های مقاومت را ثابت می‌کند و نشان می‌دهد که به خاطر مخابره با سرویس جاسوسی مرکزی امریکا و موساد اسرائیل، امنیت ملی عراق در معرض خطر قرار گرفته است». در این فایل صوتی، مأمور سیا از محمود الفلاحی می‌خواهد تا موقعیت نیروهای ارتش عراق، نیروهای امنیتی و حشدالشعبی را به طور خاص در منطقه مرزی القائم و به طور کلی خاک عراق افشا کند. مأمور سیا به صورت مشخص اسم مواضع گردان‌های حزب‌الله عراق در شهر مرزی القائم و مواضع این گروه در منطقه عملیات آن را می‌آورد. مأمور سیا در این تماس از الفلاحی تشکر کرده و می‌گوید، تمام جزئیات درست بودند. حزب‌الله عراق اعلام کرده است که طی روزهای آتی جزئیات بیشتری از همکاری‌های این افسر ارتش عراق با سازمان سیا امریکا علیه حشدالشعبی، ارائه می‌دهد.

تشکیل کمیته حقیقت‌یاب

فاش کردن این گفت‌وگوها، هیاهوی بسیاری در عراق و به ویژه شبکه‌های اجتماعی ایجاد کرد و همین مسئله باعث شد نجاح الشمری، وزیر دفاع عراق، کمیته‌ای برای مشخص شدن واقعیت این ماجرا تشکیل دهد. به گزارش شبکه السومریه، در بیانیه وزارت دفاع عراق آمده است: «دستور تشکیل این کمیته حقیقت‌یاب صادر تا ابعاد پنهان فایل صوتی که در یکی از شبکه‌های ماهواره‌ای منتشر شده است، مشخص شود». این بیانیه می‌افزاید: «وزیر دفاع به طور شخصی پیگیر وضعیت پرونده است و اطلاعات رسیده را بررسی می‌کند تا خدشه‌ای به امنیت کشور وارد نشود».

چند تن از نمایندگان عراقی در واکنش به انتشار این فایل صوتی، خواستار محاکمه فرمانده خاطی و اخراج نیروهای امریکایی شدند. نمایندگان پارلمان عراق این اقدام را «خیانت بزرگ» خواندند و خواستار تحقیق در این باره شدند.

قیس الخزعلی، دبیرکل جنبش عصائب الحق عراق هم دیروز در سخنانی بر لزوم حفظ نیروهای بسیج مردمی این کشور تأکید کرد و گفت: «بسیج مردمی عراق یک ساختار اصلی در نهادهای نظامی است.» توطئه امریکا علیه نیروهای بسیج مردمی عراق در حالی است که هفته گذشته عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق با صدور فرمانی، رسماً از الحاق حشدالشعبی به ساختار نیروهای مسلح این کشور خبر داد. این اولین بار نیست که امریکایی‌ها علیه حشدالشعبی در عراق دست به توطئه می‌زنند. توطئه‌های واشنگتن در شرایطی است که نیروهای بسیج مردمی عراق در جریان عملیات‌های ضدتروریستی، نقش مهمی در آزادسازی نقاط مختلف این کشور ایفا کردند و امروز نیز به نظر می‌رسد که حضور آنها در عرصه نظامی و در ساختار نیروهای مسلح آن هم به صورت رسمی، به مذاق امریکایی‌ها خوش نمی‌آید و به همین دلیل، تلاش‌های واشنگتن برای کنار زدن حشدالشعبی کلید خورده است. امریکا در زمان عملیات آزادسازی شهرهای عراق از دست داعش، بارها با حضور گروه‌های مردمی عراق در روند عملیات مخالفت کرده بود و همین سیاست کارشکنانه واشنگتن، سبب می‌شد روند آزادسازی با کندی صورت گیرد. واشنگتن که حشدالشعبی را تهدیدی جدی برای پیشبرد برنامه‌های مخرب خود در عراق می‌داند، از هر ابزاری برای ضربه زدن به این گروه استفاده می‌کند. در یک سال گذشته فرماندهان حشدالشعبی هشدار داده‌اند که نیروهای امریکایی باید خاک عراق را ترک کنند، در غیر این صورت، برای بیرون راندن امریکایی‌ها به زور متوسل خواهند شد.

امریکا بارها تلاش کرده با ایجاد گروه‌های موازی با حشدالشعبی متشکل از نیروهای سنی مذهب عراق، در این کشور تفرقه ایجاد کند. امریکا مدعی است که گروه‌های مقاومت عراق تحت حمایت ایران بوده و اهداف تهران در عراق را پیگیری می‌کنند. ادعایی که از سوی مقامات ایرانی و عراق رد شده است. مقامات امریکایی برای اینکه ساختار حشدالشعبی را از بین ببرند، از بغداد باج‌خواهی کرده و کمک‌های مالی و نظامی به دولت عراق را منوط به انحلال و تضعیف بسیج مردمی کرده‌اند تا به زعم خود از این طریق به حضور نیروهای حشدالشعبی در عراق و تأثیرگذاری آنها در سرنوشت کشورشان به صورت نهایی پایان دهند اما همه این تلاش‌ها با شکست مواجه شده است و با ادغام حشدالشعبی در بدنه ارتش، قدرت تأثیرگذاری این نیروها در آینده سیاسی عراق بیشتر خواهد شد.

چالش

مذاکرات بی‌نتیجه امریکا - روسیه برای نجات پیمان میان‌برد موشکی

دبیرکل ناتو گفته که ناتو و روسیه در مذاکرات به پیشرفت مهمی برای نجات پیمان نیروهای هسته‌ای میان‌برد (آی‌ان‌اف) دست نیافته‌اند و سفیر روسیه در امریکا این موضوع را به امریکا نسبت داده و تأکید کرده که آمادگی برای گفت‌وگوهای سازنده برای حفظ معاهده نیروهای هسته‌ای میان‌برد در طرف امریکایی دیده نمی‌شود.

امریکا قصد دارد دوم آگوست رسماً از پیمان موشکی میان‌برد خارج شود و بر لزوم توسعه کلاهک‌هایی برای ایجاد بازدارندگی مقابل مسکو تأکید دارد. ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو پس از جلسه شورای ناتو-روسیه که به صورت غیرعلنی برای گفت‌وگو میان دیپلمات‌ها و مقام‌های دو طرف برگزار شد، به خبرنگاران گفت: هیچ نشانه‌ای از حصول پیشرفت دیده نمی‌شود.

استولتنبرگ گفت: «روز به روز فرصت توافق از بین می‌رود.» اما ناتو از تلاش برای متقاعد کردن روسیه برای از بین بردن موشک کروز زمین به هوا مدل اس‌اس‌اچ-۸ که به گفته آن نقض موشک‌های مستقر در زمین با برد ۵۰۰ تا ۵۵۰۰ کیلومتر است، در حال مأیوس شدن است. روس‌ها توپ اتهام را به زمین امریکا انداخته‌اند و آناتولی آنتونوف، سفیر روسیه در امریکا روز جمعه به خبرگزاری اسپوتنیک گفت: ما در طرف امریکایی آمادگی برای گفت‌وگوهای سازنده برای حفظ معاهده آی‌ان‌اف نمی‌بینیم. همتایان ما از گفت‌وگوی اساسی درباره نگرانی‌های روسیه امتناع می‌کنند. آنها کمپین تبلیغاتی سنگینی به راه انداختند و از اقدامات ادعایی روسیه مبنی بر ساخت و ارتقای موشکی که فراتر از مشخصات این معاهده باشد، انتقاد می‌کنند.

سفیر روسیه همچنین گفت، برخی از اقدامات طرف امریکایی برای تضعیف پیمان جامع منع آزمایش هسته‌ای (سی‌تی‌بی‌تی) است. آنتونوف تأکید کرد: ما آماده بازگشت به گفت‌وگوهای سازنده با ایالات متحده هستیم اما به دنبال آن نمی‌دویم. پیشنهادات ما روی میز مذاکره است. سرنوشت پیمان آی‌ان‌اف در دستان ایالات متحده است. البته متأسفیم که این پیمان بسیار مهم برای حذف دو نوع موشک به دست فراموشی سپرده می‌شود و جهان با آغاز یک رقابت تسلیحاتی در حوزه موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد مواجه خواهد شد.

گزارش ۲

موج‌سواری اخراجی برگزیت برای نزدیکی به امریکا

مسکو: توقیف نفتکش «گریس ۱» حاصل هماهنگی اطلاعاتی انگلیس - امریکا است

اقدام خصمانه و غیرقانونی انگلیس در آب‌های بین‌المللی تنگه جبل‌الطارق علیه ایران همچنان در صدر اخبار و تحلیل‌های رسانه‌ای قرار دارد. همکاری برنامه‌ریزی شده انگلیس و امریکا در توقیف سوپرتانکر گریس۱ که حامل نفت ایران بوده، از جمله سناریوهایی است که بعد از تازه‌ترین بیانیه وزارت خارجه روسیه بیشتر تقویت شده است. روس‌ها گفته‌اند توقیف نفتکش گریس ۱ حاصل هماهنگی اطلاعاتی امریکا و انگلیس از مدت‌ها قبل است.

وزارت خارجه روسیه یک روز بعد از توقیف نفتکش منتسب به ایران، ضمن محکوم کردن اقدام انگلیسی‌ها اعلام کرد که توقیف نفتکش گریس ۱ در تنگه جبل‌الطارق را یک اقدام هدفمند در جهت تشدید وخامت وضعیت حول ایران و سوریه می‌داند. مسکو تأکید کرده که واکنش لندن و واشنگتن به این حادثه نشان می‌دهد که چنین اقدامی از مدت‌ها قبل برنامه‌ریزی شده است و سازمان‌های اطلاعاتی چند کشور در آن شرکت داشته‌اند. در حالی که پیش از این نیز «جوزف بورل» سرپرست وزارت خارجه اسپانیا توقیف این نفتکش را به درخواست امریکا از انگلیس دانسته بود، موضع‌گیری روس‌ها هم‌جهت با اسپانیا، بر ابهام‌ها حول توقیف نفتکش منتسب به ایران افزود است، به خصوص که گفته می‌شود «جوزف بورل» احتمالاً به عنوان جانشین موگرینی کمیسیونر سیاست خارجی اتحادیه اروپا مطرح شده است.

بحث‌ها در این باره رسانه‌های غربی را هم به خود متوجه کرده است. «کیم سنگوپتا» در مجله انگلیسی ایندیپندنت در گزارشی که به طور ضمنی سناریوی همراهی انگلیس با امریکا را تأیید می‌کند، نوشته که انگلیس در این باره تحت فشار امریکا قرار دارد. البته ایندیپندنت می‌گوید که دولت لندن برخلاف امریکا به دنبال تشدید و ایجاد تنش در رابطه با ایران نیست، ولی این روزنامه با همین مقدار روایت نیز سناریوی هماهنگی طرفین را تأیید کرده است.

اینکه چرا لندن در سناریوی گریس ۱ وارد بازی امریکا شده، هنوز به درستی مشخص نیست ولی ناظران می‌گویند که این اقدام انگلیس را بایستی در ارتباط با برگزیت یا همان فرآیند خروج انگلیس از اتحادیه اروپا ارزیابی کرد. آنها می‌گویند لندن در تلاش است با کسب رضایت ترامپ در خصوص مسائل بین‌المللی و هماهنگ‌سازی بیش از پیش اقدامات سیاست خارجی انگلیس در فضای خروج و تنش روز افزون با اتحادیه اروپا، خلأ ناشی از فاصله گرفتن از متحدین سابق خود را جبران و روابط سیاسی اقتصادی خود را با آن سوی آتلانتیک مستحکم‌تر نماید. توئیت جان بولتون، مشاور امنیت ملی امریکا بلافاصله بعد از این اقدام، نه تنها از سوی بسیاری نشانه هماهنگی رهبران دو سوی آتلانتیک تلقی شد، پالس مثبتی از سوی واشنگتن در چارچوب مناسبات پسابرگزیتی بود، به خصوص که ترامپ رئیس جمهور امریکا پیش از این در خصوص برگزیت گفته بود بریتانیا پس از خروج از اتحادیه اروپا می‌تواند یک «معامله تجاری بسیار خوب» با ایالات متحده داشته باشد و بولتون نیز تأکید کرده بود ایالات متحده خواستار خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا است.

سکوت معنادار اتحادیه اروپا

انگلیس در حالی این اقدام خود را به تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه سوریه مستند می‌کند که به گزارش رویترز، کمیسیون اروپا به عنوان نهاد اجرایی اتحادیه اروپا در واکنش به اخبار منتشره پیرامون توقیف نفتکش حامل نفت ایران در جبل‌الطارق اعلام کرد که در این خصوص اطلاعی در دست ندارد! سخنگوی ترزا می، نخست‌وزیر مستعفی انگلیس مدعی شده است: «توقیف این نفتکش پیام روشنی است مبنی بر اینکه نقض تحریم‌های اتحادیه اروپا غیر قابل قبول است. به نظر می‌آید اختلاف انگلیس با اتحادیه و اقدام یکجانبه در خصوص نفتکش ایرانی در جهت خواست امریکا باعث شکاف بین انگلیس و اتحادیه و اتخاذ موضع مبهمی از سوی اتحایه شده است.

همچنین ناظران عقیده دارند اقدام خصمانه اخیر انگلیس در تنگه جبل‌الطارق باعث ابهام بیش از پیش وضعیت برجام شده است. توافق برجام با خروج امریکا در اردیبهشت‌ماه سال گذشته و تأکید ایران بر انجام تعهدات برجامی توسط اروپا وارد مرحله جدیدی شده بود. در واقع قرار بر این بود اروپایی‌ها تبعات خروج امریکا را جبران کنند و با خرید نفت از ایران که یکی از شروط اصلی ایران برای ادامه برجام بود ایران را مجاب کنند در برجام بماند. توقیف گریس ۱ پیام صریحی از سوی انگلیسی‌هاست اما آیا این پیام از سوی مسئولان مرتبط درک شده است؟!

نگاه

سید رحیم نعمتی

کابوس یمن برای اتاق شیشه‌ای امارات

این روزها اخباری در مورد کاهش نیروها و تجهیزات اماراتی در جنگ یمن منتشر می‌شود. بخشی از نیروهای اماراتی در پایگاه نظامی صرواح واقع در استان مأرب در روز چهارشنبه گذشته این پایگاه را ترک کردند. این جدای از خروج نیروهای اماراتی از بندر حدیده و عدن است که قبل‌تر اتفاق افتاده بود. مجموع این بیرون کشیدن نیروها باعث شد گمانه‌زنی بر سر عقب‌نشینی اماراتی‌ها از جنگ یمن بر سر زبان‌ها بیفتد تا اینکه عبدالله عبدالخالق، مشاور پیشین محمد بن زاید ولیعهد ابوظبی، با برشمردن دلایلی اصل عقب‌نشینی نیروهای اماراتی از یمن را تأیید کرد. حالا مسئله‌ای که باقی مانده این است که بن زاید در گرماگرم جنگ یمن و در موقعیتی که منطقه به بالاترین حد از تنش رسیده، تصمیم گرفته به آرامی پای خود را از یمن بیرون بکشد یا دست‌کم نقشش را در جنگ با این کشور کم کند.

عبدالخالق در پیام توئیتری خود سه دلیل می‌آورد؛ اول اینکه آتش‌بس الحدیده ادامه یافته، دوم اینکه نیروهای حامی دولت مستعفی یمن آمادگی و شایستگی کامل دارند و سوم اینکه عملیات نظامی در سال جاری میلادی کاهش یافته است. معلوم است که هر سه دلیل او صرف بهانه‌جویی‌هایی برای توجیه عقب‌نشینی از یمن هستند، چرا که آتش‌بس الحدیده دست‌کم در واقعیت امر بارها از سوی ائتلاف سعودی-اماراتی و نیروهای مزدور تحت امر این دو نقض شده و دولت مستعفی یمن هم نیروی آن چنانی برای بقا ندارد که برخوردار از «آمادگی و شایستگی» کافی باشند. علاوه بر این، کاهش عملیات نظامی در سال جاری میلادی بیشتر به دلیل استیصال ائتلاف سعودی-اماراتی در جنگ بوده چنان که تا قبل از ماه دسامبر از تمام توان و نیروی خود برای اشغال الحدیده استفاده کردند و بعد از مقاومت سرسختانه نیروهای یمنی بود که مجبور شدند به توافق استکهلم و برقراری آتش‌بس در این شهر تن بدهند. بنابراین، دلیل عقب‌نشینی را باید در عواملی جست که بن زاید را مجبور به تغییر روش در جنگ یمن کرده است.

رسانه‌هایی مثل اشپیگل آن‌لاین، میدل ایست‌آی و وال استریت ژورنال این موضوع را در روزهای اخیر مورد بررسی قرار داده‌اند و با وجود اختلاف نظرهایی اما در برخی نکات اشتراک نظر دارند. یکی از نکات مشترک این رسانه‌ها در طولانی شدن جنگ یمن است که اماراتی‌ها را نگران پیامدهای آن کرده است. لغو قراردادهای نظامی امریکا با سعودی‌ها توسط کنگره یکی از پیامدهای این جنگ است که گریبان سعودی‌ها را گرفته و اماراتی‌ها با توجه به این موضع به فکر افتاده‌اند که به آرامی و تا دیر نشده خود را از شر جنگ یمن راحت کنند و دچار این وضعیت سعودی‌ها نشوند. بالا گرفتن تنش‌ها نکته دیگری است که به نظر می‌رسد اماراتی‌ها این جریان را چندان به نفع خود نمی‌دانند به ویژه اینکه آسیب‌پذیرترین کشور منطقه نسبت به افزایش تنش هستند. به این جهت است که بن زاید سعی می‌کند با کم کردن نیروهایش در یمن از میزان تنش در منطقه بکاهد تا این که کار به حد خطرناکی نرسد و منافع حیاتی اماراتی‌ها به طور مستقیم به خطر نیفتد. این نکته با توجه به توان موشکی و پهپادی کشور یمن قابل توجه است که شرایط جنگ را تحت تأثیر خود قرار داده و معلوم شده که تأسیسات حیاتی عربستان مصون از حملات موشکی و پهپادی جبهه مقاومت یمنی نیستند. در واقع، هزینه این حملات در حساب و کتاب سعودی‌ها و اماراتی‌ها محاسبه نشده بود و حالا اماراتی‌ها متوجه شده‌اند که چنین هزینه‌ای بیشتر از منافعی است که از تجاوز به یمن در نظر داشتند. روزنامه رأی‌الیوم در این خصوص خبر از گفت‌وگویی بین محمد بن راشد، حاکم دبی، با بن‌زاید داده که بن راشد به ولیعهد ابوظبی گفته که دبی نمی‌تواند هزینه حملات موشکی و پهپادی یمنی‌ها را متحمل شود و در صورت ادامه جنگ یمن، «وحدت و یکپارچگی امارات متحده عربی در معرض خطر قرار خواهد گرفت.» مجموعه این عوامل باعث شده بن‌زاید رفته رفته نیروهای خود را از یمن خارج کند بنابر تحلیل اشپیگل آن‌لاین، خروج نیروهای اماراتی از جنگ یمن عملاً به زیان محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی، است و می‌تواند موقعیت نظامی او را در جنگ یمن دشوارتر سازد و به قول این رسانه آلمانی، به همین دلیل است که «امارات اقدام به خروج پنهانی نیروهای خود از یمن نموده است.» به این ترتیب، می‌توان گفت منفعت‌طلبی بن‌زاید بر وفاداری او به بن‌سلمان غلبه کرده و برای پرهیز از هزینه‌ای بیشتر حاضر شده که در این شرایط حساس پشت متحد نزدیک خود را در یمن خالی کند.

اخبار کوتاه

سریلانکا وهابی‌گری را محدود می‌کند

بعد از اینکه برخی سیاستمداران و راهبان بودایی در سریلانکا ترویج تفکرات و عقاید افراطی وهابیت را عامل اصلی بمب‌گذاری‌ها و حملات تروریستی یکم اردیبهشت ۱۳۹۸ (بیست‌ویکم آوریل) در این کشور معرفی کردند، مقامات سریلانکا اقدامات برای محدود کردن نفوذ عربستان سعودی در این کشور را آغاز کرده‌اند. به گزارش فارس، دولت سریلانکا همچنین اعلام کرده که بر جریان ورودی منابع مالی کنترل‌نشده از سوی چهره‌های برجسته خانواده‌های سعودی به مساجد این کشور نظارت بیشتری خواهد کرد. به نوشته خبرگزاری رویترز، «کبیر هاشم» وزیر امور توسعه عمومی سریلانکا با بیان اینکه سازمان امور فرهنگی و مذهبی مسلمانان در این کشور بر کمک‌های مالی خارجی به مساجد نظارت خواهد کرد، می‌گوید از این به‌بعد دیگر کسی نمی‌تواند کمک‌های خیریه کنترل‌نشده انجام دهد زیرا شاهد بودند که تفکرات رادیکال چه دامنه ترویج گسترده‌ای دارد. مقامات سیاسی و سران مذهبی سریلانکا می‌گویند، تفکرات افراطی وهابی‌گری از حدود سه دهه قبل به استان شرقی این کشور رواج پیدا کرد؛ زمانی که این منطقه عرصه درگیری دو فرقه «جدایی‌طلبان هندو» و مقامات دولتی بودایی بود. رویترز در این باره می‌نویسد: «مساجد تحت حمایت مالی سعودی مانند قارچ رشد کردند. زنان سارى‌های خود را کنار گذاشته و لباس‌های کامل سیاه پوشیدند. صوفی‌های سریلانکایی که از نظر وهابی‌ها بدعت‌گذار بودند، تحت تعقیب قرار گرفتند.»

تلاش ترکیه برای کنترل بیشتر استان ادلب

یک روزنامه نزدیک به قطر ادعا کرد که ترکیه در حال فراهم کردن مقدمات سیاسی و نظامی است تا استان ادلب تنها استان سوریه که تقریبا به طور کامل هنوز تحت اشغال تروریست‌هاست را به مناطق تحت تسلط خود در شمال سوریه منضم کند. روزنامه «العربی الجدید» - نزدیک به قطر - به نقل از یک منبع گزارش داد که مسئولان ترکیه در صدد فراهم کردن مقدمات نظامی و سیاسی هستند تا پرونده استان ادلب را به زعم خود حل‌وفصل کنند. العربی الجدید تأکید کرد که استان ادلب، به منطقه «شاخه زیتون» اضافه خواهد شد که شامل شهر و ریف عفرین و همچنین منطقه «سپر فرات» در ریف شمالی حلب است؛ مناطقی که تحت تسلط کامل ترکیه و عناصر تروریستی تحت امر این کشور قرار دارد.

نقش سعودی‌ها در کمپین نخست‌وزیری جرمی هانت

بخشی از کمپین جرمی هانت برای به دست گرفتن رهبری محافظه‌کاران و نخست‌وزیری انگلیس از سوی یکی از نزدیکان محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی تأمین مالی شده است. پایگاه خبری بازفید در گزارشی فاش کرد، کن کوستا، نماینده ویژه دولت انگلیس در طرح «چشم‌انداز ۲۰۳۰ سعودی» محمد بن سلمان برای مدرن‌سازی اقتصاد عربستان ۱۰ هزار پوند به کمپین رهبری جرمی هانت اهدا کرده است. کن کوستا به عنوان «مرد منصوب» ولیعهد سعودی در انگلیس توصیف شده است. حزب اپوزیسیون کارگر معتقد است، این افشاگری سؤالاتی جدی درباره استقلال وزارت خارجه و توانایی جرمی هانت در ماندن در سمتش ایجاد می‌کند. هانت اکنون وزیر خارجه انگلیس است.